

bruge Billedet om en udpresset Citron, om det end kunde synes at være mindre heldigt i denne Forbindelse. Man har presset saa meget Suurt ud af dette Spørgsmaal, som man kunde; vi er kun Stallen tilbage, men den har ikke synderlig at sige, og jeg synes derfor, man nu kunde lade den ligge. Dernæst mener jeg, at man ogsaa kunde lade Spørgsmaalet om Tiendens Afløsning ligge og indskrænke sig til at sige: Det er en prægtig Fremtidstank, hvorpaa vi nu ville arbejde, og det er ganske vist en Tanke, der vil vinde en vis Deeltagelse, i det mindste paa sine Steder. Saaledes kunde man stille sig, men denne Tanke har egentlig ikke noget med det foreliggende Lovforslag at bestille. Jeg vil imidlertid tillade mig at sige, at en saadan Fremtidstank efter min fulde Overbevisning fuldt saa godt vilde kunne realiseres efter Vedtagelsen af et Lovforslag som dette som efter Vedtagelsen af en Ordning som den, man fra andre Sider har ønsket. Man kunde maaffee mene, at det kun var min personlige Anskuelse, der her ledede mig, og jeg vil derfor tilføje, at ogsaa et æret Medlem, hvis Anskuelse i denne Sag er meget forskjellig fra min (Høgsbro), har udtalt, at man efter hans Overbevisning var nærmere ved at kunne faae en Afløsning af Tienden, naar man gik ind paa den Ordning, hvorefter Tienden ikke skulde gaae ind i Statskassen, men blev bevaret som et særegent Activ med den Bestemmelse at skulle tjene til de kirkelige Formaalets Fremme, saaledes at hvad der bespares og kunde lægges op, blev henlagt i en af de saa overordentlig ilde sette Skuffer, end naar man indtog Tienderne i Statskassen. Jeg mener, som sagt, virkelig, at da Spørgsmaalet om, hvorvidt en saadan Afløsning bliver mere eller mindre let paa den ene eller paa den anden Maade, er tvivlsomt, og da man ved det nærværende Spørgsmaal ikke affærrer sig Veien til at naae en saadan Løsning, er dette et Moment, som egentlig ikke kan have nogen Indflydelse paa nærværende Sag. Derimod er der et tredje Punkt, hvori det kan være vanskeliggere at opnaae tilstrækkelig Enighed; det er med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorledes Statskassens Stilling vil blive. Foreløbigt troer jeg, det

maa indrømmes, at man, naar man har talt saameget om Bispetienderne og om det Underlige, Urigtige og Uheldige i, at man nu, istedetfor at lade alle Tiender med Tilbehør vandre over til Bispetienderne, vil lade disse gaae over til de andre Tiender, ikke har seet Sagen ganske correct. For det Første maa jeg bestemt udtale, at den hele Tanke om at overføre Overflødet af Bispetienderne til Finantserne paa ingen Maade var begrundet i, at man derved vilde lægge for Dagen, at de kirkelige Indtægter havde skiftet Natur. Det var en reen midlertidig Foranstaltning, som succesfult blev gennemført, men med en bestemt Antydning af, at der her kun var Spørgsmaal om at sætte Bisperne paa fast Gage, og at man ønskede, at de kunde være sikrede i saa Henseende. Man var nemlig ikke ganske vis paa, at Tienden altid kunde slaae til, og saalænge det ikke var afgjort, fandt man det rigtigst, at denne Sag henlagdes under Finantserne, saaledes at der kunde vindes i det ene Aar, hvad der tabtes i det andet. Dertil kommer, at det er sikkert, at Statskassens Forhold ligeoverfor de nuværende Lønninger er saaledes, at den betaler langt mere, end den faaer ind af Bispetienderne. Man har fundet det naturligt, hvad der ogsaa dengang blev udtalt, at Finantserne maatte komme forskjellige Formaal tilhjelpe, forsaavidt der viste sig et dog nogenlunde paaregueligt Overflud af Bispetienderne, men Statskassen havde desuden en saa stor Byrde i Pensionerne, at den, sammenlagt med det Dvrig, overgik Statskassens Indtægter. Naar Sagen sees i sin Almindelighed, vilde det dog forekomme mig besynderligt, om man ikke vilde sige, at Statskassen ubetinget er bedst tjent med, hvad her foreslaaes, og som ligeledes er foreslaaet af det ærede Medlem for Svendborg Amt, der vilde have disse Indtægter som et Activ under Finantserne, der kunde lægges op, netop ogsaa for at anvendes til kirkelige Formaal. Hvis den ærede Rigsdagsmand ikke vil være med mig her i dette, maa jeg finde mig dert, men jeg bliver ligesuldt ved at sige, at det er givet, at naar man vil tale om Sikkerhed for Statskassen, kan man ikke let finde noget Bedre end det, her er praetænkt. Imidlertid er dette Noget, som det ikke kan